

INFORMACJA NA TEMAT WYKONYWANIA AMATORSKIEGO POŁOWU RYB ORAZ DZIAŁANIA SPOŁECZNEJ STRAŻY RYBACKIEJ NA OBSZARZE POWIATU ŚREMSKIEGO

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2168, ze zm.), za **amatorski połów ryb** uważa się pozyskiwanie ryb wędką lub kuszą, przy czym dopuszcza się, w miejscu i w czasie prowadzenia połowu ryb wędką, pozyskiwanie ryb na przynętę przy użyciu podrywki wędkarskiej. Podstawowymi dokumentami uprawniającymi do takiego połowu na terenie całego kraju są odpowiednio **karta wędkarska** i **karta łowiectwa** podwodnego, wydawane przez starostę właściwego ze względu na miejsce zamieszkania zainteresowanego, a także zezwolenie uprawnionego do rybactwa, jeżeli połów odbywa się w dzierzawionych przez niego wodach. Ustawa o rybactwie śródlądowym przewiduje kilka wyjątków od tej zasady. Z obowiązku posiadania karty wędkarskiej zwolnione są osoby do lat 14 – mogące łowić wyłącznie pod opieką posiadającej kartę wędkarską osoby pełnoletniej, cudzoziemcy czasowo przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (połów na podstawie zezwolenia na połów od uprawnionego do rybactwa na danych wodach) oraz osoby uprawiające amatorski połów ryb w wodach znajdujących się w obiektach przeznaczonych do chowu lub hodowli ryb, jeżeli uzyskały od uprawnionego do rybactwa zezwolenie na połów w tych wodach. Kartę uprawniającą do amatorskiego połowu ryb wydaje się osobie, która złożyła z wynikiem pozytywnym egzamin ze znajomości zasad warunków ochrony i połowu ryb przed komisją egzaminacyjną powołaną w trybie przewidzianym w ww. ustawie oraz ukończyła 14 lat w przypadku karty wędkarskiej i 18 lat w przypadku karty łowiectwa podwodnego. Z obowiązku składania egzaminu są zwolnione osoby posiadające średnie, średnie branżowe lub wyższe wykształcenie z zakresu rybactwa. Za wydanie karty wędkarskiej lub łowiectwa podwodnego pobierana jest jednorazowa opłata w wysokości 10,00 PLN, określona w § 5 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 listopada 2001 r. w sprawie połowu ryb oraz warunków chowu, hodowli i połowu innych organizmów żyjących w wodzie (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 2003). W latach 1999 - 07.2020 Starosta Śremski wydał łącznie 4352 kart wędkarskich i 1 kartę łowiectwa podwodnego. Do powołania komisji egzaminującej w zakresie ochrony i połowu ryb w celu uzyskania karty wędkarskiej uprawnione są organizacje społeczne, których statutowym celem jest działanie na rzecz ochrony ryb oraz rozwoju amatorskiego połowu ryb, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 21 pkt 2 ustawy o rybactwie śródlądowym i liczące co najmniej 200 pełnoletnich członków na terenie danego powiatu w dniu 1 stycznia każdego roku. Władze statutowe takiej organizacji są zobowiązane do poinformowania właściwego starosty o terminie i regulaminie prowadzonego postępowania egzaminacyjnego, a także o składzie komisji egzaminacyjnej. Na terenie powiatu śremskiego organizacją uprawnioną do powoływania rzeczonych komisji jest Polski Związek Wędkarski Okręg w Poznaniu. Przewidziana w art. 7 ust. 7a ww. ustawy wysokość opłaty za przeprowadzenie egzaminu na kartę wędkarską, zgodnie z Uchwałą Nr 129/19 Zarządu Okręgu PZW w Poznaniu podjętą w dniu 24 października 2019 r. w sprawie składek członkowskich na ochronę i zagospodarowanie wód w roku 2020, wynosi 30,00 PLN. Z opłaty zwolniona jest młodzież ucząca się do ukończenia 19 lat. W granicach powiatu działa obecnie 7 kół wędkarskich należących do poznańskiego okręgu PZW, z czego 3

w samym Śremie: Koło Nr 5 w Dolsku, Koło Nr 18 Książ Wilkp., Koło Nr 26 Manieczki „Bizon”, Koło Nr 127 Śrem „Miasto”, Koło Nr 128 Śrem „Fala”, Koło Nr 129 Śrem „Odlewnik”, Koło Nr 137 Brodnica. Łącznie, wg danych na dzień 31 grudnia 2019 r., skupiają one 2603 członków.

Amatorski połów ryb odbywa się na zasadach ogólnych określonych w ww. ustawie o rybactwie śródlądowym oraz w rozporządzeniu w sprawie połowu ryb oraz warunków chowu, hodowli i połowu innych organizmów żyjących w wodzie. Szczegółowe warunki uprawiania amatorskiego połowu ryb określają uprawnieni do rybactwa dzierżawcy publicznych śródlądowych wód powierzchniowych. Wody te podzielone są na obwody rybackie, obejmujące zespół akwenów, pojedyncze akweny lub ich fragmenty. Oddanie w użytkowanie obwodu rybackiego przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie następuje w drodze konkursu ofert. W granicach obwodów rybackich, w których znajdują się miejsca stałego tarła oraz rozwoju narybku gromadnego zimowania, bytowania i przepływu ryb zgodnie z art. 14 ustawy o rybactwie śródlądowym ustanawia się obręby ochronne wyłączone z wędkowania. Na terenie powiatu śremskiego, uchwałą nr 3052/2016 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 29 grudnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Wiel. z 2017 r., poz. 706) oraz uchwałą nr 541/2019 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 28 marca 2019 (Dz. Urz. Woj. Wiel. z 2019 r., poz. 3728), ustanowiono 2 obręby ochronne okresowo lub całorocznie wyłączone z wędkowania. Oba obręby położone są w obwodzie rybackim rzeki Warty nr 6. Pierwszy z nich – lewobrzeżna łącha tzw. „Stara Warta w Łęgu” na terenie wsi Łęg wyłączona jest z wędkowania w okresie od 1 listopada do 30 czerwca. Drugi – prawobrzeżna łącha tzw. „Ustalka” na terenie wsi Orkowo (284 km rzeki Warty) – wyłączony jest całkowicie z wędkowania. Ponadto na podstawie uchwał Zarządu Okręgu PZW w Poznaniu ograniczono wędkowanie na terenach: ostoi ryb na 120 m odcinku brzegu Zbiornika Śrem-Gaj A (od strony miejscowości Psarskie) w ciągu całego roku, zimowiska na odcinku rzeki Warta od tablicy kilometrowej 305 do tablicy kilometrowej 307 w miejscowości Zaborowo (od 1 grudnia do końca lutego), zimowiska i ostoi ryb na odcinku rzeki Warty od 282 km do 283 km rzeki na wysokości wsi Orkowo (od 1 grudnia do 28 lutego), tarliska ryb na jeziorze Dolsk Wielki w Lubiatówku (od 1 stycznia do 31 maja) - naprzeciwko plaży miejskiej w Dolsku, tarliska ryb na jeziorze Lubiatówko - w rejonie cypla w m. Lubiatówko (od 1 stycznia do 31 maja).

Głównymi użytkownikami rybackimi wód publicznych na terenie powiatu śremskiego są Polski Związek Wędkarski Okręg w Poznaniu (uprawniony do rybactwa w większości obwodów rybackich, w tym na rzece Warcie) oraz Gospodarstwo Rybackie Miłośław, dzierżawiące jeziora: Grzymiśławskie, Jarosławki, Nowiec (Błazejewskie) i Trąbinek. Jedynie dla trzech, położonych na terenie powiatu śremskiego i umieszczonych w wykazie obwodów rybackich jezior, nie wyłoniono jak do tej pory użytkowników rybackich, są to jeziora: Gaj (Gajewskie), Mórka i Szymanowskie. Wędkowanie na tych akwenach możliwe jest jedynie po uzyskaniu stosownej zgody od PGW Wody Polskie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu. Do pozostających w użytkowaniu PZW Okręgu w Poznaniu i poddanych najsilniejszej presji wędkarskiej akwenów należą:

- rzeka Warta z należącymi do jej obwodu rybackiego nr 6 starorzeczami (łachy i starorzecza pozostające w stałym kontakcie hydrologicznym z rzeką),

- jeziora; Brzednia, Cichowo, Dolskie Wielkie, Dolskie Małe, Mępińskie Małe i Wielkie, Lubiatówko, Ostrowieczko, Kielczynek, Konarskie,
- dzierzawione na odrębnych zasadach: Zbiornik Śrem-Gaj A , Staw na tzw. Il moście, Staw w Miejskim Parku Ekologicznym im. W. Puchalskiego, zbiornik Niesłabin, a także udostępniony wyłącznie młodzieży do lat 16, emerytom i osobom posiadającym zaświadczenie o niepełnosprawności – Staw w Parku Miejskim im. Powstańców Wielkopolskich 1918-1919.

Osoba łowiąca na wodach uprawnionego do rybactwa zobowiązana jest do posiadania, obok karty wędkarskiej, także stosownego **zezwolenia**. Może ono obejmować jeden akwen, kilka akwenów lub ogół wód uprawnionego do rybactwa. Zezwolenia takie, w przypadku wód Polskiego Związku Wędkarskiego Okręgu w Poznaniu, dystrybuowane są przez skarbników poszczególnych kół wędkarskich. Zezwolenie na wody PZW może uzyskać zarówno osoba zrzeszona w Polskim Związku Wędkarskim, jak i nie będąca jego członkiem. Koszt zezwolenia uzależniony jest od zasięgu jego obowiązywania oraz stosowanych metod połowu. Niższe opłaty obowiązują członków PZW Okręgu w Poznaniu. Z dodatkowych ulg skorzystać mogą m.in. dzieci, młodzież, osoby niepełnosprawne, emeryci i renciści. Wody poznańskiego okręgu PZW z nielicznymi wyjątkami udostępniane są do amatorskiego połowu ryb w ciągu całego roku. Od 2019 r. wędkarze uprawiający amatorski połów ryb na tych wodach zobowiązani są do prowadzenia rejestru połowów wędkarskich. Szczególne warunki połowu na poszczególnych akwenach lub ich fragmentach, określone są natomiast w zezwoleniu wędkarskim i Regulaminie Amatorskiego Połowu Ryb PZW. Każdorazowo przed przystąpieniem do połowu, wędkarz zobowiązany jest do zapoznania się z zasadami korzystania z danego łowiska. Przykładem akwenu, na którym obowiązują dodatkowe obostrzenia jest Zbiornik Śrem-Gaj A. Wprowadzono na nim następujące zakazy: łowienia z jednostek pływających, stosowania zanęty spożywczej w ilości większej niż 1 kg suchej mieszanki, parkowania i poruszania się samochodami w odległości mniejszej niż 20 m od brzegów zbiornika. W przypadku jezior użytkowanych przez Gospodarstwo Rybackie „Miłośław”, sezon wędkarski trwa generalnie od 1 kwietnia do 31 grudnia każdego roku. Na połów z pokrywy lodowej w okresie zimowym wykupić należy odrębne zezwolenie. Dopłaty wymaga też możliwość wędkowania w porze nocnej. Zezwolenie takie można uzyskać w wybranych punktach na terenie powiatu śremskiego. Dotychczas były to: Koło PZW nr 127 Śrem-Miasto, Koło PZW nr 129 Śrem-Odlewnik, sklep wędkarski w Borgowie oraz Ośrodek Kultury Jarosławki.

Odrębne zagadnienie stanowi **korzystanie ze sprzętu pływającego na potrzeby amatorskiego połowu ryb oraz na potrzeby rybackie**. W obu przypadkach wymagana była do dnia 31 lipca 2020r. rejestracja jednostek pływających. **Prowadzenie rejestrów obu typów jednostek** o iloczynie długości i szerokości do 20 m² i pozbawionych napędu mechanicznego lub z takim napędem o mocy nieprzekraczającej 20 kW (tj. około 27.7 KM) należy do zadań własnych starosty. Jednostki zarejestrowane w powiecie śremskim otrzymywały rozdzielaną myślnikami sygnaturę złożoną z oznaczenia województwa wielkopolskiego – „WP”, powiatu śremskiego – „SRE”, właściwego numeru rejestracyjnego z rozszerzeniem odpowiednio; „R” – jednostki rybackie, „A” jednostki wykorzystywane do amatorskiego połowu ryb. Rejestr służącego do połowu ryb sprzętu pływającego liczy **obecnie 549 jednostek**, z tego 548 jednostek przeznaczonych do amatorskiego połowu ryb i 1

jednostka służąca do rybactwa. Z dniem 1 sierpnia 2020r., na mocy ustawy z dnia 12 kwietnia 2018r. o rejestracji jachtów i innych jednostek pływających o długości do 24 m (Dz. U. z 2020r., poz. 1500), zniesiony został obowiązek rejestracji jednostek pływających służących do amatorskiego połowu ryb oraz na potrzeby rybackie. Jednostki pływające, które wymagają rejestracji na mocy ww. ustawy z dnia 12 kwietnia 2018r., to: jachty i inne jednostki pływające o długości od 7,5 m do 24 m lub o napędzie mechanicznym o mocy większej niż 15 kW, przeznaczone lub używane do uprawiania sportu lub rekreacji lub połowu ryb (jachty rekreacyjne, jachty komercyjne, jednostki pływające używane do połowu ryb). Organami rejestrującymi jednostki pływające na mocy ww. ustawy o rejestracji jachtów i innych jednostek pływających o długości do 24 m (do systemu REJA24) są starosta albo właściwy polski związek sportowy w rozumieniu ustawy z dnia 25 czerwca 2010r. o sporcie, przy czym nie obowiązuje przynależność terytorialna do organu rejestrującego.

Kontrolą przestrzegania przepisów ustawy o rybactwie śródlądowym oraz przepisów wydanych na jej podstawie zajmuje się Państwowa Straż Rybacka (PSR), współpracująca w tym zakresie z Szefem Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych. Szczegółową organizację i sposób działania tej straży określa regulamin zamieszczony w zarządzeniu właściwego wojewody. Zgodnie z obowiązującą w wielkopolskiej Państwowej Straży Rybackiej regionalizacją, teren powiatu śremskiego, a także obornickiego, średzkiego, miasta Poznania oraz części powiatu poznańskiego kontrolowany jest przez funkcjonariuszy z Posterunku Rejonowego PSR w Zaniemyślu. Zasoby kadrowe tej służby są jednak niewystarczające dla skutecznej realizacji zadań statutowych. Realnym wsparciem dla Państwowej Straży Rybackiej (PSR) jest usankcjonowana ustawowo **Spoleczna Straż Rybacka (SSR)**. Uprawnienia do utworzenia lub wyrażenia zgody na utworzenie Społecznej Straży Rybackiej posiada Rada Powiatu. Społeczna Straż Rybacka tworzona jest na wniosek: starosty, zainteresowanych organizacji społecznych lub uprawnionego do rybactwa. W lipcu 1999r. na wniosek Polskiego Związku Wędkarskiego Okręgu w Poznaniu, Rada Powiatu Śremskiego uchwałą nr XI/60/99 wyraziła zgodę na utworzenie Społecznej Straży Rybackiej na obszarze powiatu śremskiego. W marcu 2000r., Rada Powiatu Śremskiego, uchwałą nr XIX/100/2000 przyjęła regulamin funkcjonowania Społecznej Straży Rybackiej, sporządzony na bazie regulaminu ramowego, określającego jej organizację i sposób działania.

Do podstawowych zadań SSR należy współdziałanie z Państwową Strażą Rybacką w zakresie kontroli przestrzegania przepisów ustawy o rybactwie śródlądowym, przepisów wykonawczych do tej ustawy oraz wewnętrznych regulaminów uprawnionych do rybactwa na wodach publicznych. Wszystkie podejmowane działania ukierunkowane są na skuteczne zapobieganie i zwalczanie nielegalnego połowu ryb, raków i minogów w powierzchniowych wodach śródlądowych oraz zwalczanie obrotu nielegalnie pozyskanymi rybami, rakami i minogami. Nadzór specjalistyczny i merytoryczny nad Społeczną Strażą Rybacką sprawuje Wojewoda Wielkopolski poprzez Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Rybackiej w Poznaniu. Funkcję wewnętrznego koordynatora działań grup SSR, funkcjonujących w poszczególnych powiatach, na wodach użytkowanych przez Polski Związek Wędkarski Okręg w Poznaniu, sprawuje komendant okręgowy SSR. Podczas wykonywania czynności kontrolnych (określonych w art. 23 pkt 1-3 i 4 lit. b ww. ustawy) strażnik podlega ochronie prawnej przysługującej funkcjonariuszom publicznym.

W miarę możliwości kontrole przeprowadzane są w zespołach złożonych zarówno ze strażników Państwowej, jak i Społecznej Straży Rybackiej. W praktyce, ze względu na znaczny areal chronionych wód, większość prowadzonych całodobowo czynności kontrolnych wykonywanych jest samodzielnie przez funkcjonariuszy SSR. W takich przypadkach, konieczna jest stała współpraca Straży z Komendą Powiatową Policji w Śremie. Wykonując ustawowe obowiązki, strażnicy SSR zobowiązani są do umieszczenia w widocznym miejscu, zgodnej z obowiązującym wzorem, odznaki Społecznej Straży Rybackiej oraz do posiadania i okazywania na prośbę kontrolowanego, aktualnej legitymacji służbowej. Oznaki zabezpieczane są przez Polski Związek Wędkarski Okręg w Poznaniu, który dostarcza też druki legitymacji, wystawianych i przedłużanych następnie przez Starostę Śremskiego.

Działalność Społecznej Straży Rybackiej nie ogranicza się wyłącznie do likwidacji narzędzi kłusowniczych i kontroli użytkowników wód. Strażnicy organizują i aktywnie uczestniczą w zimowych akcjach ratowania ryb przed skutkami niedotlenienia, monitorują tarliska i zimowiska ryb, uczestniczą w organizowanych przez samorządy i Zarządy Kół PZW przedsięwzięciach ekologicznych i edukacyjnych, współpracują ze służbami ochrony przyrody i inspekcją ochrony środowiska. Wielokrotnie jako pierwsi informują o nielegalnych zrzutach ścieków, wysypiskach odpadów czy też stanowiących potencjalne zagrożenie dla ekosystemów wodnych zdarzeniach incydentalnych.

Wg danych na dzień 31 grudnia 2019 r., w strukturach Społecznej Straży Rybackiej powiatu śremskiego, pozostawało 37 aktywnych strażników, podzielonych na 4 grupy terenowe. Funkcję koordynatora Społecznej Straży Rybackiej na terenie powiatu śremskiego pełni powołany przez Prezesa Zarządu Okręgu PZW w Poznaniu w porozumieniu ze Starostą Śremskim – Komendant Powiatowy SSR – Pan Łukasz Kropacz.

Opracowali:

Łukasz Kropacz
Komendant Powiatowej
Społecznej Straży Rybackiej
w Śremie

Artur Grześkowiak
Sekretarz Koła PZW nr 127 Śrem „Miasto”

Witalis Sąsiadek
Naczelnik Wydziału
Ochrony Środowiska
Starostwa Powiatowego w Śremie